

Hanta vīrusu diagnostikas rezultāti 2011.–2014. gadā

*Larisa Metlova, Gatis Pakarns, Natālija Zamjatina,
Larisa Firstova, Gaļina Rjazanceva, Jeļena Storoženko,
Baiba Rozentāle*

*Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca,
stacionārs "Latvijas Infektoloģijas centrs", Latvija*

Ievads. Hanta vīrusus (ģints *Hantavirus*, dzimta *Bunyaviridae*) izraisa hemorāģisko drudzi ar nieru nefrotisko sindromu – akūtu vīrusa slimību, kam raksturīgs sīko asinsvadu sistēmisks bojājums, imūnkomplekss vaskulīts ar multiorgānu bojājumiem un dzīvībai bīstamām komplikācijām, tostarp akūta nieru nepietiekamība. Pēc Pasaules Veselības organizācijas datiem, pēdējā desmitgadē Hanta vīrusa izpēte kļuvusi aktuāla, jo infekcija draud ar nopietnām epidēmiskām situācijām. To izraisa vīrusa genoma mainīgums un ģenētiskās variācijas ar augstu virulenci.

Latvijā Hanta vīrusa infekcija ir visbiežāk no hemorāģiskiem drudžiem sastopamā infekcija, kas tika apstiprināta Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas stacionāra "Latvijas Infektoloģijas centrs" laboratorijā laikposmā no 2011. līdz 2014. gadam.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Šī darba mērķis ir, izmantojot laboratorijā gūtos datus, atgādināt par slimības esamību mūsu valstī un pievērst uzmanību šai problēmai.

Darba rezultāti ir gūti, nosakot izraisītājam specifiskas IgM un IgG antivielas asins serumā ar *ELASAs DxSelect ELISAs (Focus Diagnostics)*, kas ir domāta plaša spektra Hanta vīrusu serotipu noteikšanai.

Lai nepieļautu krusteniskas vai nespecifiskas reakcijas iespējamību pozitīvu rezultātu gadījumā, izmantota apstiprinošā imūnblota metode.

Rezultāti. Izmantojot iepriekš minētās metodes, laikposmā no 2011. līdz 2014. gadam, to ieskaitot, uz Hanta vīrusu infekciju izmeklēti 242 paraugi. No tiem 55 paraugos iegūti IgM pozitīvi rezultāti (22,7%), abas klases IgM un IgG antivielas konstatētas 23 paraugos (10,5%), tikai IgG klases antivielas – 25 paraugos (10,3%). 21 IgM pozitīvam paraugam noteikts Hanta vīrusu serotips. Starp tiem dominēja serotips *Puumala* – 17 gadījumi (81,0%), *Dobrava* serotips – trīs gadījumi (14,2%) un *Hantaan* serotips – viens gadījums (4,8%). Nevienam pacientam līdz 18 gadu vecumam izmeklēšana uz Hanta vīrusu infekciju nebija nozīmēta. Vislielākais pozitīvo paraugu skaits konstatēts 19–30 gadu un 45–60 gadu vecuma grupās.

Secinājumi. Pēc Eiropas slimību profilakses un kontroles centra datiem, reģistrēto Hanta vīrusu infekcijas skaits ar katru gadu pieaug. 2011. gadā no 29 Eiropas valstīm saņemtas ziņas par aptuveni 2900 gadījumiem, savukārt 2012. gadā – jau par 4800 gadījumiem. Vislielākais gadījumu skaits reģistrēts Somijā (1833) 2011. gadā un Vācijā (2824) 2012. gadā (*Prevention measures and communication strategies for hantavirus infection in Europe*, ECDC, 2013). Augstie rādītāji attīstītajās valstīs ļauj secināt, ka Hanta vīrusu diagnostika Latvijā ir nepietiekama. Savlaicīga diagnostika ļauj ne tikai laikus nozīmēt atbilstīgu ārstēšanu un samazināt nepamatoto antibiotiku lietošanu, bet arī konstatēt vīrusa izplatības areālus Latvijā.